

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Congresul religiilor la Paris.

II.

Acest adevăr s'a admis la congres de toți cei pătrunși de spiritul criticismului german. Pân' la un puuct, și Asiatici l-au primit. Deasemenea și reprezentanți catolicismului modernist, ca prof. Josef Schmitzler-München, d-rul Funk-München, Romolo Muri-Roma și mai ales finăru Loyson din Paris, deși toți au proclamat universitatea catolicismului și au tras o graniță adâncă între el și între subiectivismul protestant.

De aci iese pentru congres, zice Otto — și astfel l-a îndrumat către rostul adevărat al cercetărilor sale personale — datorita de a cerceta și de a ne da seamă de spiritul caracteristic al fiecăreia din creațiile mari religioase. Trebuie să aflăm ce este *original* în fiecare din ele, în ce s'a arătat puterea creatoare individuală, prin care spiritul vorbește către spirit. Profesorul Otto a dat pilda cea bună, stînd luni de zile în mănăstirile budhiste din India și Japonia. Observațiile adunate i-au deșteptat dorința ca nicio religie să nu peară, înainte de a ne fi spus limpede și curat ce este mai adînc și mai bun în ea. Otto e de părere că budhismul nu și-a spus pân' acuma cuvîntul său din urmă. Ne aduce la cunoștință faptul minunat, că religia aceasta, cea mai veche din Asia, subt înfrurirea Apusului, earăși s'a

înviorat și a început a se adînci și schimba. Incep și teologi budhiști a urma pilda noastră, lăpădînd ceiace este încărcătură, balast, istorie, spre a libera rostul adînc al acelei religii.

E vrednic de luat aminte că misionarul creștin, Schiller superintendent în Tokio, reprezentant al misiunii generale evanghelico-protestante, s'a arătat aderent ideilor lui Otto și le-a luat apărarea. Schiller nădăduște că în curînd budhismul japonez va suferi o reformă, părăsînd pesimismul și întărînd personalitatea. Deaceia cere teologilor creștini să caute a înțelege pe reformiști budhiști și a se respecta uni pe alți. Mai departe vede cu puțință o contopire între budhism și creștinism.

Deaceia Otto, cu drept cuvînt cere, să se lărgiască mai mult în Universități studiul comparat al religiilor, cum și o culegere sistematică a izvoarelor religiilor de căpetenie, cum face, după îndemnul său, Societatea de științe din Göttingen. Deasemenea studiul comparativ al religiilor ar trebui să fie obiectul principal de studii în școli, ceiace, ca deputat al Universității din Göttingen în Camera prusiană, profesorul Otto va și cere.

Pare de mirat că Otto crede că misionari pot lucra foarte mult pentru a apropia și uni religiile. Firește e vorba de misionari cari merg în țări străine, nu ca să dărîme ce s'a creat acolo în cursul veacurilor, ci de misionari moderni, cari să deosebiască

părțile speciale, caracteristice, ale religiilor străine apoi, trecînd peste ceiace le deosebește de creștinism, să caute ceiace le face să samene cu el.

O astfel de lucrare a făcut în Japonia misiunea evanghelico-protestantă. Pe calea aceasta nu se va întemeia, firește, o religie universală nouă; dar se va deschide cale unui progres, care va avea mare însemnătate în istoria universală.

Nu este cu puțință să dăm aci bogăția de impresii dela congresul internațional din Paris, nici să arătăm mulțimea de cugetări libere, ce s'au dat la ivieală în feluritele referate. Amintim numai cuvîntarea înflăcărată a modernistului italian, Murri, lămuririle delicate ale fostului ministru francez Jules Siegfried, vorbele adînc impresionătoare ale rabinului american Wise, conferințele frumoase ale Germanilor, Rader și Jäger-Freiburg, și, în sfîrșit, predica mișcătoare, dar așa de simplă a lui Traub, despre esența iubirii și îndurării.

Înțelesul adînc al congresului l-a arătat Otto, prefăcînd parabola lui Lessing:

Nu-i numai unul din inele adevărat, ci toate sînt adevărate. Rămîne numai de știut care din toate religiile este mai mult în stare a pătrunde în adîncul inimii și a sufletului omenesc, spre ale călăuzi lu puterea biruitoare a Binelui și a Bunătății.

FOILETON.

De pomană.

— Dialog între un Neamț și un Român. —

(La rădicarea cortinei Ion șade trist răzîmat de perețele casei în stradă, Iozăf trece cu sprîțul în spate la vie).

Iozăf: Bună ziua veșine Ion.

Ion: Mulțămesc D-tale, jupîne Iozăf,

Iozăf: Ce! eară este necajit D-ta?

Ion: Eară, jupîne că toate rălele se descarcă asupra mea; maideunăzi îmi muri tata, acum îmi este copilul beteag...

Iozăf: Pentruce nu aducî doctore la el?

Ion: Ce să maî aduc și doctoru, că ia descîntat muerea pe la toate vrăjitoarele și baș acuma-i baba Nasta la noi, îi descîntă de muroi, de izdat, că are strînsori la foale.

Iozăf: Voi Rumuni maî mult credeți la baba Nasta decît la un Doctor, și asta muncă la voi maî mulți bani decît doctori.

Ion: Cum nu? Atîta că nu ne iau bani gata, ci fîină, clisă și maî cîteo găină două.

Iozăf: Pentruce nu-i bun să muncă tu găina? Rumun atunci muncă găina, cînd este beteag ori găina ori gazda.

Ion: Păi ce să faci cu muerile? Ele cică cunosc betesugurile maî bine decît noi.

Iozăf: Cunoaște pe dracu, muroi asta Nemți

nu știe ce betesug, adu doctor, ala spune ce fălește.

Ion: Dar n'am nici bani, jupîne, că la îngropăciunea lui tata am cheltuit aproape 200 de coroane pe pomană, înafară de ce-am maî avut în casă.

Iozăf: No vezi, asta dracu la voi, tot pomană. Io vezut cum încărcat caru cu saci D-ta și dat la lume să muncă pită și D-ta trebui să muncă mălai. Ai dat de pomană răchie și toți omeni plecat beat și suduit că na fost destul.

Ion: Ce să facem, dacă așa-i zăcono la noi, așa ne-am pomenit din moși-strămoși.

Iozăf: Ho, ho, la moș fost lesne să facă pomană, în tot ani rodit cîmpu, rodit moșie de prunî, darea nu a fost ca acum, fost 10 florin la al maî gazdă, datorie la sparcasă nu fost, atunci ușor de pomană. Acum moșie se uscat, eacă am început cu vie, dar și asta acuș usche; vezi eu de doi săptămuni în toate dîmineața merg să sprîțul pe ea și tot ploaie chit io lucră, sîntu Ilie nerozit și spart nourî de tot ploaie.

Ion: Pentru voi se strică ani, voi nu credeți în nimic, vezi cum spunî că sîntu Ilie e nărod, nu ști că te trăznește. Voi vis maî răi decît calvini.

Iozăf: Să fi voi ca calvini, ar fi bine...

Ion: Ba eu nu-mî las legea mea, feriască Dumnezeu.

Iozăf: Bine veșine Ion. Nu trebui să laș legea, numai să înveți să nu dai bani de geaba,

pe pomană și pe vrăjitorî. Io ști că D-ta la pomană lu batrinu luat 200 coroane cu Wecsel dela banca nostru, că noi avem bani: noi este numai 28 numerî aici în sat, numa maî bogați ca voi 300.

Ion: Macăr maî bogați, și macăr să fiu luat 400 cor. n'o să las pe tata fără pomană să se uite pe ceialaltă lume cum alți mîncă și el n'are.

Iozăf: (rîzînd) Ha! ha! ha! Cînd tu mort... maî muncă?

Atunci maî muncă vermi pe tine, nu tu muncare.

Ion: Mă jupîne Iozăf, ori în „tatăl nostru” al nemțesc nu se zice că precumu-i în cerî așa și pe pămînt?

Iozăf: Cum nu... se zice, numai nu se muncă și se be, ori crede voi Rumuni că și acolo merge în toate zile la bert ca aici?

Ion: La bert nu, că n'o să primiască Dumnezeu și Jidovi în raî cu fabricele lor de spir, numa noi ne dăm de pomană să avem ce ne trebue acolo.

Iozăf: Dar ce facem noi Nemți? noi atunci murim acolo maî undată jde foame, sau cerem la voi?

Ion: La noi nu că nu vă dăm.

Iozăf: Atunci batem pe voi și lom cu puterea.

Ion: Bateți... n'o să-ți spun. Că noi ne dăm și bite de pomană, și scaune, apoi veți mîncă voi bătae dela noi, și dacă se frînge bitu, maî căpătați și cu scaunu' în frunte.

O clarificare de prisos.

Reproducem și pentru cititori noștri următoarele din „Focea Poporului Român”:

În nr. 21 al foii noastre am publicat un scurt articol sub titlul: „Un loc gol”, scris de Vilu, sub care numire se ascunde țaranul fruntaș fratele Nicolae Vucu Secășanu, primar în comuna Secaș, lângă Oravița. În acel articol se constată cu durere faptul, că la examene nu se mai aud discursuri atât de frumoase și însuflețitoare, cum se auziau din gura fostului comisar școlar, domnul Gheorghe Jianu, învățător pensionar, directorul revistei „Progresul” din Oravița, care timp cât a fost comisar, pelingă cunoscută-i pricepere în cele pedagogice, s'a distins totdeauna și prin discursuri de încheiere, însuflețitoare, rostite într-o limbă frumoasă românească, ceiace a produs printre ascultători dragoste și alipire față de limba și școala românească.

Lucruri îndeobște cunoscute în cercuri largi românești despre acest distins bărbat al școlii și al vieții noastre culturale, dar care calități se vede, că nu le apreciază tocmai aceia, cari ar trebui să le aprecieze: mari noștri consistorialnici din Caransebeș.

Articolașul fratelui Nicolae Vucu Secășanu n'a atins pe nimeni, ci a constatat: că „locul lui Gheorghe Jianu nu-l poate împlini nimeni”. Această constatare se vede, că a jignit ambiția (mândria de sine) a cuiva, căci ni-se trimite, acum, după cinci săptămâni dela apariția aceluși articol, o clarificare iscălită de părintele Petru Bernaz din Secaș, dar scrisă de un om foarte interesat în cauză, a cărui scrisoare o cunoaștem foarte bine.

Dăm loc acestei „Clarificări”, care nu credem, că este izvorită din adevărata convingere a părintelui Bernaz, ci va fi subscris-o după multă inzistența a vre-unei persoane interesate, ceiace dovedește și faptul, că abia după cinci săptămâni ni-se trimite „clarificarea” de cuprinsul următor:

Mult On. Redacțiune!

În interesul adevărului, rog să binevoiți a publica următoarea

CLARIFICARE.

La corespondența apărută în „Focea Poporului Român” sub titlul: Din Valea Cărașului, subscrisă de Vilu, în care e preamărit fostul comisar școlar al tractului Oravița și totodată e lovit pe nedrept — în mod indirect — actualul comisar școlar, de dragul adevărului constat următoarele:

Știu, pozitiv, că Vilu nu se pricepe în ale școlii și așa nici nu discut cu d-sa, asupra celor scrise despre examenul din Secaș. Despre fostul comisar școlar constat, că e trecut de 7 ani în

binemeritata penziune și așa, — nu-i poate nime ajuta — nici chiar Vilu — că postul onorific de comisar s'a conferit altui învățător, bine știind că „comisariatul”, este un fel de „briu roșu” care compete numai învățătorilor, cari sînt în activitate. Așa au înțeles „comisariatul” și foști comisari: Tunea, Linta și alți, cari cit au trecut la penzie, au abzis și de comisariat. Astea spre mîngăirea lui Vilu și ca să nu mai fie... de altă credință.

Referitor la actualul comisar școlar d. George Lipovan, învățător în Oravița-mi, eu, ca unul care am luat parte la mai multe examene, în calitate de exmis protopopesc, constat, că d-l Lipovan este om foarte corect și corespunde îndatoririlor d-sale de comisar, în toată privința, ceiace se va dovedi, în scurt timp, și din alt loc competent.

Secaș în 4 Iulie v. 1913.

PETRU BERNAZ, paroh.

Să ne de-a voe părintele Bernaz, ca iscălitor al acestei „clarificări”, să facem comentariile necesare, după a noastră părere, ca bunii cunoscători ai persoanelor amintite în șirile de mai sus.

Întîi de toate constatăm, că scriitorul articolului „Un loc gol”, fratele Nicolae Vucu Secășanu, este un țaran luminat, deștept, cum puțin avem, și care dispune de atîta inteligență, ca să poată face deosebirea între știința pedagogică a d-lui Gheorghe Jianu și a d-lui Gheorghe Lipovanu, și ingeneral între valoarea intelectuală a susnumiților domni. Cînd fratele Vucu a constatat, că d-nul Lipovanu nu știe să rostiască discursuri atât de însuflețitoare și atât de mișcătoare ca și d-l Jianu, ceiace încă trebuie să fie calitatea unui comisar școlar, credem, că a spus un adevăr, pe care nici d-l Lipovanu nu-l va trage la îndoială.

Dacă numirea de comisar școlar este o distincție, un fel de „briu roșu” pentru învățător, atunci această distincție nu se poate detrage dela cel distins, pe motiv că a trecut la penzie, căci asta înseamnă că a devenit nemeritos pentru distincția ce a purtat-o. „Briu roșu” nu se detrage dela preotul care trece la penzie, ci-l poartă cu cinste și omenie pînă la sfîrșitul vieții. D-l Gheorghe Jianu, în momentul cînd ar fi simțit, că nu este capabil de a împlini acest post cu tăria și priceperea ce se cere, singur și-ar fi dat demisia. Activitatea culturală-literară a d-lui Jianu ne dovedește contrarul. Scăpat de muncă continuă și obositoare a putut numai arăta cită putere de muncă creatoare, intelectuală, dormita în acest distins pedagog. Și cit ar putea să facă, dacă răutatea oamenilor nu i-ar sta în cale! Nu numai noi constatăm aceasta, ci bărbaiți cu multă greutate în viața noastră românească. Doar în cadrele unui toast rostit nu demult în Oravița de d-l deputat Dr. Alexandru Vaide, s'a adus activității

literare a d-lui Jianu, elogii de o rară frumusețe. — Fapt însă, care n'a fost relevat de nicio gazetă de-ale noastre. Iar domni din Caransebeș la toate acestea se fac surzi și muți.

Nu vom noi să micșorăm întru nimic știința de pedagog a d-lui Lipovanu, dar cînd e vorba de a face asemănare între acești doi bărbaiți de școală, trebuie să-i dăm fiecărui ceiace merită.

D-nul Lipovanu va fi bun învățător, dar în asemănare cu d-l Jianu, va rămînea totdeauna inferior, nu numai ca pedagog ci mai presus de toate, ca suflet distins de a înțelege, că pelingă datorința de pedagog, mai există o datorință și mai înaltă: de a fi caracter tare, neobosit și ne'nvins în lupta pentru întărirea, înaintarea și deșteptarea neamului... și înafară de școală.

(„Focea Poporului Român”).

Rectificare.

În numărul 30 al „Foi Poporului Român” d-nul Petru Bernaz „de dragul adevărului” clarifică publicul cititor, că eu în articolul „Un loc gol”, publicat în susnumita foaie și reprodus și în „Progresul”, am preamărit pe cineva atîcînd pe altcineva.

La cele susținute de părintele Bernaz însuși redacția „Foi Poporului Român” cunoscînd precis lucrurile, arată pe față fudulia d-nului Bernaz, care umblînd să facă hatîrul altora din alte părți, pe unde are interese personale, el păstorul meu sufletesc, pe mine, ca un simplu țaran dela coar-nele plugului, nu mă află nici viednic de a sta cu mine de vorbă... Face ca cioara, care vîzînd cum trecători ascultă o filomelă ce cînta într'un gard de spîni, s'a suit în virful parului, deasupra, și fiind mai puternică la glas, a început a ga-ga-i, ca să nu se mai audă biata filomelă.

Am stat uimit de atîta necuviință. Mie nu mi-a făcut d-l Jianu niciun serviciu, dar d-sale părintelui Bernaz, știe toată lumea, și dupăcum însuși a mărturisit-o în atîtea rînduri, chiar d-nul Jianu i-a stat într'ajutor de s'a avîntat la înălțimea amețitoare, de unde acum de învățat ce-i, și el se face puntea dujmanilor cari lovesc în bine-făcătorul său... Bine a zis Redacția „Foi Poporului Român”, că părintele Bernaz numai a iscălit ce altul a scris. Insuși d-sa mi-a spus-o că „Clarificarea” cu pricina a fost scrisă de un alt — păcătos din Oravița.

N. Vucu-Secășanu.

Iozăf: Cu asta mergeți voi în raț.

Ion: Dar voi mergeți tîman în raț?... Că nu credeți în praznice, nu credeți în pomene, nu credeți în sfinți, vezi că ziseși că sfințu Ilie e nărod, apoi și el numără ceva la Dumnezeu, o să-i spună cine vis voi Nemți că nu țineți atîtea sărbători ca noi, și n'o să vă lase în raț.

Iozăf: Io este și acum în raț, io nu datori la nime, nu merg în bert să mă bat cu cineva, să dau bani la avocat, io nu fac praznic și pomana, io nu dau găini și clișă la vrăjitori, numa munc în totă ziua pită cu carne, dar voi mîncăți mălai cu ceapă.

Ion: Și voi nu mîncăți ceapă?

Iozăf: Ba da, numa voi mîncăți de săracie.

Ion: Nici voi nu sînteți toți bogați. Hei Doamne! Cîți Nemți am văzut eu cu păpuși pe umeri pelingă drumul mare...

Iozăf: Asta istină, dar nu toți care poartă țoale ca noi sînt Nemți, că noi dacă este sărac detot, dăm la zănat și tot nu facem din copii păcurar la oi.

Ion: Că zeu așa, toți zănatari dela noi sînt Nemți d'ai voștri.

Iozăf: Dece nu face și voi așa? Numa voi țineți 2-3 copii acasă și împarte pămînt cu ei și rămune sărac toți.

Ion: Bine asta ai drept, dar spune-mi dece nu țineți și voi atîtea sărbători cum ținem noi?

Unde-i sfințu Gheorghe al vostru, unde-i situ Dumitru, unde-i Vinerea-mare, unde-i Sora lui Simpetru, unde-s pîrliile, unde-i Panteli Vartolomei și cîți alți? Unde-s ai voștri?

Iozăf: Dacă noi am avea atîtea sărbători ca voi, să boncane haringi la biserică totdeauna, atunci Hoffer și Schrautz n'ar fi făcut fabrică de mașini de treerat, ci ar fi făcut ca Novotny de hering... Dar io numai șade la vorbă cu D-ta, merg la lucru.

Ion: Poți merge, dar să nu vorbești către mulți Români d'ai noștri vorbe d'ăstea, că zeu, îți sparge unul toba aia din spate.

Iozăf: Sănătate bună, veșine.

Ion: Sănătate bună jugine... (pentru sine). Mă Neamțu dracului are dreptate, dar ce mis eu de vină dacă nu ne lăsăm toți odată de pomene și de praznice, cred că tot o fi popa al nostru mai cuminte decît el, și dacă ar fi astea nimic înaintea lui Dumnezeu, n'ar sfinți popa pomana și n'ar zice Dumnezeu să primiască, ear la praznice n'ar tăia un colac pentru vii și unul pentru morți și nu l-ar lua cu el în traistă. Să spună popa în biserică să ne lăsăm de pomene și de praznice, atunci ar fi altceva, ne-am lăsa cu toți, dar pîn'atunci noi Români: facem ce zice popa...

(Cortina).

N. Vucu-Secășanu.

Hora Cadrilaterului.

Haidem ear să 'ntindem hora
În uimirea tuturoră,
Hora cea de mindre fapte
Dela șaptezeci și șapte!
Salte arma, ranița!*)
Să întindem granița!
Că-s prea mulți flăcăi la joc
Și se 'nvîrte hora în loc.

Trageți hora tot mai mare
Pîn' la vechile hotare
Pe cîmpia bulgărească,
Că-i tot țara românească!
Că pămîntul dobrogean
Ni-l lăsat dela Traian,
Și e vechi pămînt român
Dela Mircea ce-l Bătrîn!

Albă floare și mărunță,
Trageți hora ca de nuntă,
Că-am venit ca să nuntim
Cu Crăiasa ce dorim!
Și venit-am colăceri
Tot soldați și ofițeri,
Și-am venit ca vornice
Tot voinici, tot puș de le!

Fa Silistră, fa Crăiasă,
Te gătește de mireasă,
Că trimis i-alaiul tot
De-al lui Mircea strănepot!

*) ranița — vițelul, tornisterul, borneul.

FELURIMI.

Inchipuirii mitice și semne simbolice în vechimea cea mai depărtată indo-germanică. D-rul Wilcke (Leipzig) a vorbit despre această chestie la adunarea de preistorie germană. Conferențiarul a deosebit prin multe descoperiri în privința preistoriei. A plecat dela credinți încă vii în ziua de astăzi. Se știe că și acuma se întrebuintze semne magice și talismane (amulete), dela cari să așteaptă o lucrare tămăduitoare sau înlăturătoare de nenorociri.

Credința aceasta se poate urmări până în timpurile cele mai vechi. Furca cu doi și cea cu trei dinți, scara, ochi și chipuri de animale se află adeseori în epoca preistorică pe oale, pe vase de bronz, pe un os sau corn.

Semnele s'au aflat pân' și în cea mai veche vrîstă a petrii. Fiindcă astăzi se întrebuintează chipul ochiului ca apărare împotriva „deochiului”, sintem în drept a crede că tot acest rost îl avea acest chip și în epocile preistorice. În Italia, teama de deochi este foarte respinsă în zilele noastre. Ca mijloc de apărare întrebuintează gestul că scot limba și întind pumnul cu degetul cel mare, băgat între cele două degete vecine. În India s'a găsit figurat același mijloc de apărare în sculpturi vechi. În Franța, în vrîsta de peatră, s'a găsit într'o peșteră o mină de os, săpată, așa ca să înfățișeze această schimă. Scara are rost că nu lasă să intre nicio boală pri'ntre fușcei săi. Credința aceasta o găsim în Saxonia, dar o găsim cu mii de ani în urmă în vrîsta de peatră.

Tabla cu pătrățele pe care să joacă damele și șahul, o găsim ca ornament la începutul vrîstei petrei lustruite.

Această figură o aflăm, însă, pe peatră și oase în epoca de trecere dela vrîstă pietrii cioplite la a petrii lustruite, și anume pe niște petri silicioase zgrăvite, cari erau idoli. Deci, figura era talisman, cum se vede și pe culoarea ei roșie.

Toate aceste remășiți ne arată legătură strînsă între toate ramurile popoarele indo-europene.

In jurul pămîntului. Văduva artistului dramatic Grabe dela teatrul imperial din Petersburg a făcut rămășag, că în cincî ani va percurge pedestru toate țările din Europa și părțile din Asia ale imperiului rusesc. De doi ani se află deja în călătorie, însoțită numai de doi cini credincioși.

Șapte tăbii, șapte saibe,
Pline-s azi de steaguri albe,
Noi ți-aducem, drag odor,
Steagul nostru tricolor!

Cu costița ta bălae
Intră 'n horă, Turtucae,
Că-am venit să-ți împlinesc
Visul tău cel românesc!
Bate toba, sună goarna,
Eată Varna și Cavarna!
Hai și voi la nuntă-aice
A Dobrogei mîndre fiice!

Trageți hora fără frică
Pân' la vitreaga Sofiică,
Trageți hora, că am chef
Să dau ochi și cu danef.
— Bai Danei, Bai Danița,
Scump îmi dai tu granița.
Te-ai tocmi, te-ai tot tocmi,
Eacă viu ca să te-achit!

Sai, Rușciuculie bătrîne,
Că vin armele române;
Sai tu Balcic, sai Dobrici,
Colec 'n hora de voinici.
Doamne ajută-ne să crească
Hora mîndră românească,
S'o întindem larg subt cer
Și 'ntr'un alt cadrilater!

C. Z. Buzdugan.

CRONICA.

Duminecă au petrecut o zi în mijlocul nostru studentul univ. *Lascar Luța* cusora d-sale d-șoara *Dr. Aspazia Luța* din Bucovina, ear un alt oaspe al Orăvișenilor, d-nul prof. *Dr. Avram Sădeanu* din Arad se află și în mmentele de față aici în Oravița făcînd studii asupra originii prof. Constantini și Paul Iorgovici etc.

Lui *Ion Pătroi*, frinar la calea ferată din Forotic i-a turbat o vacă, din care cauză întreaga lui familie, mîncînd lapte dela vacă, a fost transportată la institutul Pasteur din Budapesta.

La întrebările ce li-se adresează din mai multe părți, răspundem: **că pentru clasa primă a noului gimnaziu din localitate, înscrierile se fac la 1-3 Septembrie c., subt condițiile publicate într'un număr anterior de noul director gimnazial Jaeger Imre.**

† *Heltai Ferencz*, primarul suprem al capitalei Budapesta, a decedat Duminecă seara în Ischl, unde mersese să-și caute de sănătate.

Pentru împedecarea intrării holerei din România la noi, a ordonat domnul ministru de interne vizitarea tuturor călătorilor cari intră în țară pe la Turnul-roșu. Trecerea dela noi în România pe la Turnul-roșu încă tot nu e permisă.

Maiestatea Sa Impăratul Wilhelm al Germaniei a trimis domnului *Titu Maiorescu*, ministru prezident al României și ministru externe, crucea mare a ordinului „vulturul roșu”, din prilejul succesului avut cu conducerea conferenței de pace din București.

Domnul *Gheorghe Derussi*, ministru plenipotențiar al României la Budapesta, își va părăsi încurînd acest post, pentru a primi postul de ministru-plenipotențiar al României la Sofia, unde în urma noului situațiuni din Balcani sint multe probleme însemnate și grele, cari au să fie rezolvite pe cale diplomatică.

Tinerimea studiosă rom. din Varadia arangează Marți la 19 August n. c. în localul d-lui Cipu un *concert impr. cu teatru.*

În Gacina (Rusia) s'au făcut probe cu un nou aeroplan, care din punc de vedere militar e superior tuturor celorlalte de până acuma din motivul, că la o înălțime de 300 de metri deja nu se mai vede de jos. E făcut din aluminiu. Proba a succes peste toate așteptările și ministrul ru-esc de război a cumpărat aeroplanul pentru armată.

Poetul *Dr. Z. Szávay*, secretar la camera comercială din Timișoara, fiind și un șahist cu renume, petrecînd mai mult timp aici în Oravița în vilegiatură, a încheiat pe toți șahiști d'aici într'o societate, subt presidenția funcționarului Biber.

† Luni, 11 curent a încetat subit din viață medicul din localitate *Dr. Ion Verzar* în vrîstă de 54 ani. Reposatul a fost unul din cei mai buni medici ai noștri. Il deplînd înafără de soția și doi copii ai săi și alte familii române cu cari a fost înrudit. Fie-i țarina ușoară și memoria binecuvîntată!

Citim în „Oraviczabányai Hiradó”, că la stăruința deputatului *Dr. I. Siegescu*, preșților rom. din cercul nostru li-s'a licvidat, înafără de congrua regulată, încă 6000 cor. mai mult decît în orcare altă parte a țării...

Sublocotenentul *Samuil Daniel* din garnizoana honv. din localitate s'a sinucis.

Azi, Simbătă vor sosi aici 3000-3500 soldați de diferite arme pentru a face execuții, avînd după patru zile a-și continua drumul către concentrația din părțile Mehadiiei.

Cauza luminației electrice a orașului nostru earășî a fost zilele astea dezbătută în reprezentanța comunală, fără a se ajunge, însă, la o hotărîre definitivă.

Mai nou.

Un ziar de seară budapeștan aduce știrea că contele Berchtold, ministrul nostru de externe, din cauza atitudinii sale față de conferența din București, va fi cit de încurînd absolvat de oficiul său.

București. — M. S. Carol a conferit d-nului Tit Maiorescu colanul ordinului „Carol”.

București. — Într'un consiliu de ministri s'a discutat organizarea admidistrativă și judiciară a provinciilor anexate, s'a decis complectarea șoselelor dintre Dobrici-Siliștra-Turtucaia, înfine s'a hotărît a se face un serviciu zilnic de pasageri cu escală la Mangalia.

Viena. — „Südslavische Rundschau” scrie, că regele Carol căștigînd mari simpatii în Bulgaria, se așteaptă momentul apropiat cînd Bulgaria va veni să-i propună uniunea personală (?) Astfel pe viitor Hohenzollerni ortodoxi dela Dunăre vor avea o situație strălucită. Planul matrimonial ruso-român are desigur în vedere acest eveniment.

București. — Ratificarea păcii se va face de către diversele guvernele tot la București.

O manifestație de simpatie a Sîrbilor față de România.

Cetățeni Serbiei încintați de amicala, frățească și strălucita atitudine a vecinei lor România cu ocazia încheierii păcei au hotărît ca în număr de vre-o treisute persoane să meargă la T-Severin spre a saluta pe cei mai de aproape cetățeni români dela fruntarie, stringîndu-le frățeste mina pentru mărturisita amicitie față de țara sîrbească, totodată așteptînd și pe delegați lor la reintoarcerea acestora.

O nouă alianță balcanică.

Viena. — Ziarul „Morgen” scrie: Cuvîntarea primului-ministru Pasic prin care și-a exprimat dorința ca România să rămie și pe viitor în fruntea statelor balcanice, are mare importanță.

Grecia dorește prietenia României.

Atena. — Ziarul „Estia” scrie: Nobila ambiție a României ca tratatul de pace balcanic să fie încheiat la București s'a realizat și a obținut un rezultat strălucit.

Tratatul din București va rămiea în istorie cel mai onorabil și just tratat care s'a iscălit vreodată în decursul secolelor. Toată cinstea revine unui stat prieten care a dat nu numai numele capitalei sale tratatului dar și greutatea forței sale. Grecia salută în mod special atitudinea României nu numai ca recunoștință, dar și cu speranța că o apropiere strînsă va exista între cele două țări.

Franța de partea Turciei.

Paris. — În cercurile guvernamentale franceze se semnaleză o schimbare în favoarea Turciei. Astfel ziarul „Petit Parisien” care are evidente legături cu ministerul de externe scrie:

Deoarece Poarta nu vrea să cedă Adria-nopolul și acordul între puteri nu poate fi stabilit, ar fi mai cuminte ca acest oraș să fie lăsat Turcilor.

Poșta Redacțiunii.

S. M. în C. La critica aspră ce ne-o faceți, răspundem că în corpul foii nu poate intra nicio slovă necenzurată. Cit despre foile maghiare „atît de superioare”... non est disputandum.

D. I. Vrăniuf. Reclamele se fac numai după apariție.

Poșta Administrațiunii.

În zilele următoare vom provoca din nou pe abonați rămași în restanță, pe cari încă nu i-am dat în judecată, rugîndu-i a-și achita fără întîrziere abonamentul, ear pe cei *răi de plată*, îi vom constrînge pe calea legii. Să se știe.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Apoteca la „St. Gheorghe”

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviciana”, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămîna celorce au daraveri de orice natură atît în orașul cît și în provincia noastră întregă, exoperînd, ori înlezînd fiecăruia care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depărtează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe** în **Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încornia grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibiu**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svițera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-tér 15
Telefon Iózsef 14—97.

Cel mai modern atelier de specialități de corsete din sudul Ungariei. Aduc la cunoștința on. dame că execut cele mai elegante legătoare de casă pentru pîn-tece și corsete mari (Princés), la cari întrebuintez numai oase veritabile de pește
Prețuri moderate.

soția
lui **TEODOR FAUR**

Timișoara-Iosefin

strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Verșeș, Panciova, Becicerecul-mare, Madoș, Bereg-szász, Törökberse, ear în Oravița la **Dobó Antalné**

Cea mai bună hîrtie pentru ci-garete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la

IGNAZ FELDMANN

în Oravița

La Tipografia „Progresul” în Oravița

se pot comanda

toffeul de tipărituri bisericești, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efeptuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii etc.

lucrate toate cu gust

👉 Nădăduim că toți Români de bine ne vor trece pragul. 👈